

Posudek na bakalářskou práci Mgr. K. Krlínové *Věčnost a časovost v máchovských studiích Jana Patočky*, ÚFaR FF UK, 2014, 53 s.

Záměrem práce je ukázat, jak Patočka „pomocí Máchovy poezie přistupuje k časovým strukturám a věčnosti“ (str. 8). Za tím účelem autorka sleduje Patočkův výklad o času a věčnosti v jeho studii *Čas, věčnost a dějinnost v Máchově díle*, časovost v Patočkově koncepci tří životních pohybů a některá další témata. Kromě primárních textů využívá dobře vybrané sekundární literatury k Patočkovi a několika novodobých interpretací Máchovy poezie.

Kladně hodnotím zejména, že v části III, která je věnována Patočkově koncepci životních pohybů a kterou pokládám za nejlépe vypracovanou, autorka

- bere v úvahu různé verze této koncepce (pracuje se všemi texty, v nichž je tematizována);
- vedle obvyklého „temporálního“ pojetí (tj. charakterizace jednotlivých pohybů „dominancí“ různých časových dimenzí) upozorňuje na řídceji tematizovanou možnost jejich „topologického“ výkladu (tj. charakterizace vztahem k různým dimenzím přirozeného světa);
- s odkazem na Máchovu povídku *Večer na Bezdězu* činí tématem a problémem pořadí, v němž se životní pohyby fakticky konají: že klade otázku, zda se třetí, pravdivostní pohyb nenastoluje už ztrátou samozřejmosti toho prostředí, do něž jsme v dětství akceptováni, a zda tedy po období charakterizovaném prvním pohybem nepřichází vláda pohybu třetího a teprve po něm období pohybu druhého (str. 36);

V ostatních částech práce pokládám za cenný náznak, že i svobodné rozhodnutí pro konkrétní, parciální činnost může být „pravdivým“ vztahem k naší konečnosti (str. 41; pokračování autorčina výkladu, tj. poslední věta části IV b, mi však není zcela srozumitelné, uvítám jeho objasnění při obhajobě) a úvahu o dvojí noci u Máchy (jasné a temné), z nichž jedna odpovídá zjevování jsoucna, druhá zjevování Nic (str. 43).

Na druhé straně mám za to, že práce své téma – tedy Patočkův výklad času a věčnosti skrze Máchovu poezii – nesleduje dost důsledně: v části IV jako by se Patočka takřka ztrácel, Mácha je zde konfrontován spíše s Heideggerovou přednáškou o metafyzice, v části V b) jako by naopak ustupoval Mácha, Patočka je zde konfrontován spíše s jeho novodobými vykladači; také výklad o niternosti a přirozeném světě v části II c) představuje podle mého soudu odbočku od tématu (práce se sice v částech III a IV zabývá *celkem světa*, to však není totéž co *přirozený svět*). V části V a) postrádám zřetelnější shrnutí toho, co vlastně Patočka říká o melancholii u Máchy.

Zajímavá je argumentace, kterou autorka uvádí ve prospěch Patočkovy (podle mne problematické) charakterizace tří životních pohybů dominancí různých časových dimenzí: první pohyb je minulostní jednak (a) proto, že vše prožívané je v něm připraveno již z minula, jednak (b) proto, že reflektován může být vždy až jako minulý (str. 25). Neplatí však, ptám se, výpověď (a) i o druhém pohybu, výpověď (b) pak dokonce i o třetím? Tato otázka by se (spolu se zmíněným vyjasněním výkladu o vztahu ke konečnosti) měla stát předmětem diskuse při obhajobě.

Práci doporučuji k obhajobě a celkově hodnotím jako chvalitebnou.

V Praze 3. září 2014

Jan Frei